

نام دبیر: معصومه نوربخش
نام آموزگاه:
نام دوره:

نام درس: ریاضی
مقطع و رشته: سوم تجربی
شماره جلسه: بیستم

مبحث: پیوستگی تابع

صفحه کتاب درسی:

تمرین از کتاب های درسی، آبی، پر تکرار و تابستان										نام کتاب
										برای کلاس دبیر و کار در کلاس
										برای کار در منزل

پیوستگی در نقطه: تابع f را که در بازه I تعریف شده است، در نقطه $x = a$ از دامنه I آن پیوسته گوئیم هرگاه:

(1) در نقطه $x = a$ دارای حد باشد.

(2) حد تابع با مقدار تابع در نقطه $x = a$ مساوی باشد.

به عبارت دیگر، اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a)$ آنگاه تابع در $x = a$ پیوسته است.

اگر یکی از دو شرط بالا برقرار نباشد، تابع در $x = a$ پیوسته نخواهد بود و در این صورت تابع را در نقطه $x = a$ ناپیوسته یا منفصل گوئیم.

توجه: پیوستگی یا ناپیوستگی تابع را فقط در نقاطی بررسی می کنیم که در دامنه I تابع قرار داشته باشند.

تمرین: پیوستگی تابع $f(x) = \begin{cases} x^2 - 9 & x \neq 3 \\ 6 & x = 3 \end{cases}$ را در $x = 3$ بررسی کنید.

نمودار تابع پیوسته در $x = a$ به صورت یکپارچه است. در نتیجه بدون برداشتن قلم از روی کاغذ می توان نمودار تابع را در هر محدوده ای که شامل a باشد رسم نمود. اگر f در یک بازه I شامل a تعریف نشده باشد و یا تساوی $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a)$ به هر دلیلی برقرار نباشد، تابع f در $x = a$ ناپیوسته خواهد بود.

تمرین: پیوستگی تابع $f(x) = \begin{cases} x^2 & x > 0 \\ -x^2 & x < 0 \end{cases}$ را در $x = 0$ بررسی کنید.

بررسی نقاط ناپیوستگی برخی توابع بر روی مجموعه ی اعداد حقیقی: در توابع چند ضابطه ای، نقاطی از دامنه ی تابع که هر یک از ضابطه ها در آن ها ناپیوسته هستند یا احتمالاً نقاطی که ضابطه ی تابع در آن ها تغییر می کند (نقاط مرزی)، نقاط ناپیوستگی هستند.

تمرین: پیوستگی تابع $f(x) = \begin{cases} x^2 + 1 & x < 0 \\ 1 & x = 0 \\ x^2 - x + 1 & x > 0 \end{cases}$ را در $x = 0$ بررسی کنید.

تمرین: پیوستگی تابع $f(x) = \begin{cases} \sin x - \cos x & x > \frac{\pi}{6} \\ \cos\left(x - \frac{\pi}{6}\right) & x \leq \frac{\pi}{6} \end{cases}$ را در $x = \frac{\pi}{6}$ بررسی کنید.

تمرین: پیوستگی تابع $f(x) = \sqrt{x^2 - 4}$ را در نقاط $x = 2$ و $x = -2$ بررسی کنید.